
Predstava 1973

RADIO SLOVENIJA 1, 03.02.2025, **RADIJSKI DNEVNIK**, 18:43

Gledališka dodekalogija 1972 -19 83 se nadaljuje s predstavo 1973, ki je minuli konec tedna doživela premiero v **Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica**, režiser Tomi Janežič razvije družinsko sago, ki spremlja 5 generacij družine v povezanem prostoru Gorice in Nove Gorice. Na odru raziskuje, kako ta vpliva na življenja prebivalcev ter na njihov družbeni in ekonomski položaj, odnose in usode. Predstava v koprodukciji Evropske prestolnice kulture si je ogledala Petra Tanko.

PETRA TANKO (novinarka)

Igra in distanca sta ključna pojma, ne za razumevanje odrskega dogodka, temveč za užitek, ki ga omogočata gledalki. V predstavo 1973 vstopamo skozi postopke potujitve, ki jim sledijo vsi gledališki elementi. V dogajalni prostor ne vstopamo kot v stanovanje pred petimi desetletji, ampak vstopamo v prostor o tem obdobju. Besedilo, brezmejna mreža prepletov zunanjih referenc, preskokov med obdobjem in generacijami, narečnih premen in napisano tako, da ni nujno, da se je vse v resnici zgodilo, verjetno pa je. Hkrati omogoča potujitev tudi igralcem. Igralski jeziki potrjujejo naturalizem, ki se ob tovrstni vsebinski zasnovi utegne vsiljevati. V svoje vloge vstopajo s svojimi imeni, včasih skozi tretje osebni nagovor, tu so ironija, komentar, neverbalna, neposredna komunikacija z občinstvom, prekinitve in preskoki v miselnih in čustvenih tokovih. Mestoma se zgodi zdrs v pretirano dramatičnost, najsi bo to igralčeva gesta, morda tudi glasbena spremljava prizora, ki sugerira temnejše občutje. Morda je to nepotrebno, saj so siceršnje akcije in vsebine, poti, postanki in križišča človeških usod, podane kot osvetljevanje in ugledališčenje človekovega bivanja sredi določenega časa in prostora, brez pretiranega vznemirjenja, tragike, zanikanja. Vse to pa nanizano med poudarjeno teatralnimi solističnimi in skupinskimi, vzhičeno humornimi točkami, nagrada za sodelovanje in zavezanost pravilom te resne umetniške igre, ki je hkrati tudi nekaj najbolj svobodnega in čudežnega, je poleg gledališkega užitka, tudi palačinka.